

JAARVERSLAG 2009

REKENKAMERCOMMISSIE GOEREE-OVERFLAKKE

juni, 2010

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
VOORWOORD	5
1. ONDERZOEK	7
1.1. Onderzoeksprogramma	7
1.2. Goeree-Overflakkee, "Met Gebreken" onderzoek levensloopbestendig wonen	8
1.3. Dirksland, "Te Rade Gaan" onderzoek naar kostenbeheersing ISGO	8
1.4. Goedereede, "Buiten Beeld" onderzoek naar het Economisch Beleid	9
1.5. Middelharnis, "De Eerste Paal" onderzoek naar de grondexploitatieprojecten	9
1.6. Oostflakkee, onderzoek naar de Inhuur Externen	9
1.7. Behandeling en opvolging RCGO onderzoeken	10
2. OVERIGE ACTIVITEITEN	11
2.1 Communicatie	11
2.2 Auditcommissie	11
2.3 Interne organisatie	11
2.4 Kennisuitwisseling	11
3. FINANCIËN	13

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2009 van de rekenkamercommissie Goeree-Overflakkee, waarin de commissie verantwoording aflegt over haar werkzaamheden in 2009.

In het jaar 2009 is veel werk verzet. De rekenkamercommissie heeft het gemeenschappelijk onderzoek naar het ouderenbeleid voor wat betreft het levensbestendig wonen afgerond. De presentatie heeft plaatsgevonden in een gemeenschappelijke vergadering van de vier gemeenteraden in het ISGO gebouw. Van het derde onderzoeksjaar is het onderzoek naar de kostenbeheersing van het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Goeree-Overflakkee (ISGO) aan de gemeenteraad van Dirksland aangeboden, evenals het onderzoek naar de nota economisch beleid welke aan de gemeenteraad van Goedereede is aangeboden. Verder is het onderzoek naar de grondexploitatieprojecten in de gemeente Middelharnis voor bestuurlijke wederhoor uitgevoerd. De publicatie vond plaats in februari 2010. Ook is aangevangen met het onderzoek naar de inhuur van deskundigen in de gemeente Oostflakkee. Tot slot is ook gestart met het voor het laatste onderzoeksjaar geplande gemeenschappelijk onderzoek naar de behandeling en opvolging van rekenkameronderzoeken. Alle documenten (waaronder onderzoeksopzetten, onderzoeksrapporten) zijn te vinden op de site van de rekenkamercommissie (www.rcgo.nl).

Gekozen is om het jaarverslag 2009 iets later uit te brengen om verslag te kunnen doen over de bestedingen van de budgetten over de gehele eerste onderzoeksperiode 2006-2010. Wij kunnen melden dat wij voor alle gemeenten binnen de financiële kaders zijn gebleven.

In mei 2010 functioneert de rekenkamerfunctie op Goeree-Overflakkee vier jaar en is deze door de vier gemeenten geëvalueerd. Wij hebben onze ervaringen ingebracht en toegelicht in de evaluatiecommissie. Inmiddels zijn wij in alle gemeenten opnieuw benoemd en zijn gestart met de kennismakingsgesprekken met de (nieuwe) raadsleden. Wij zien uit naar een vruchtbare samenwerking in de nieuwe periode.

Namens de rekenkamercommissie,

Mevrouw drs. C.J. Vree RA
Voorzitter Rekenkamercommissie Goeree-Overflakkee

1. Onderzoek

1.1. Onderzoeksprogramma

De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden, te weten: mevrouw drs. C.J. Vree RA (voorzitter), de heer A.L. Koole en de heer dr. R. Teijl.

De rekenkamercommissie heeft tot taak het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. Doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
2. Doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
3. Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?

In dit verslagjaar is het gezamenlijk eilandbreed onderzoek naar het ouderenbeleid op Goeree-Overflakkee met betrekking tot het levensloopbestendig wonen uit het tweede onderzoeksjaar afgerond (tabel 1-A).

Tabel 1-A: Overzicht status onderzoeken 2007/2008

Gemeente	Onderwerp	Status
Eilandbreed	“Met Gebreken” – Onderzoek naar het ouderenbeleid op Goeree-Overflakkee	Afgerond - april 2009

Daarnaast is in dit verslagjaar gestart met vier individuele onderzoeken bij de gemeenten uit het derde onderzoeksjaar. De onderzoeken van Dirksland en Goedereede zijn in 2009 afgerond (tabel 1-B). De onderzoeken in Middelharnis en Oostflakkee zijn in 2009 gestart en worden in 2010 afgerond.

Tabel 1-B: Overzicht status onderzoeken 2008/2009

Gemeente	Onderwerp	Status
Dirksland	“Te Rade Gaan” - onderzoek naar de kostenbeheersing van het ISGO	Afgerond - september 2009
Goedereede	“Buiten Beeld” - onderzoek naar het Economisch Beleid	Afgerond – december 2009
Middelharnis	“De Eerste Paal” - onderzoek naar grondexploitatieprojecten	Afgerond - februari 2010
Oostflakkee	Onderzoek naar Externe Inhuur	Af te ronden - juni 2010

Het vierde en laatste onderzoeksjaar staat in het teken van evaluatie van het functioneren van de rekenkamercommissie. Gestart is met een onderzoek naar de behandeling en opvolging van RCGO onderzoeken.

Tabel 1-C: Overzicht status onderzoeken 2009/2010

Gemeente	Onderwerp	Status
Eilandbreed	Behandeling en opvolging RCGO onderzoeken	Af te ronden - juni 2010

1.2. Goeree-Overflakkee, “Met Gebreken” onderzoek levensloopbestendig wonen

De rekenkamercommissie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de regievoering van de gemeenten op het gebied van levensloopbestendig wonen. Onder levensloopbestendig wonen wordt verstaan woningen die geschikt zijn voor mensen in verschillende levensfase, zoals jonge gezinnen, ouderen of gehandicapten. Men kan oud worden in een woning die men in jonge en fitte conditie betrokken heeft. De vier gemeenten op Goeree-Overflakkee hebben in 2003 de ambitie uitgesproken om de regio levensloopbestendig te maken. De regievoering hierover zou in onderlinge samenwerking opgepakt moeten worden.

De rekenkamercommissie heeft op 8 april 2009 haar bevindingen over levensloopbestendig wonen gepresenteerd aan de gezamenlijke gemeenteraden van Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee. Als gastspreker was uitgenodigd de heer de Cloe (waarnemend burgemeester gemeente Schoonhoven en lid Tweede kamer ten tijde van de totstandkoming wet Dualisering gemeenten en provincies). Deze is ingegaan op de betekenis van de rekenkamerfunctie.

De rekenkamercommissie oordeelt in het rapport ‘Met Gebreken’ dat gemeenten afzonderlijk aandacht besteden aan levensloopbestendig wonen, maar er onvoldoende inzicht is in de regionale behoefte nu en in de toekomst. Er ontbreekt een centrale regie waardoor ook de monitoring van de voortgang in het geding is. Hierdoor is ook de integrale aanpak tussen maatschappelijke aangelegenheden en ruimtelijke aangelegenheden onvoldoende gewaarborgd. De rekenkamercommissie is van mening dat de ambitie voor een levensloopbestendige regio nog onvoldoende inhoud krijgt. De commissie beveelt de gemeenteraden aan expliciet uit te spreken welke prioriteit een levensloopbestendige regio voor de gemeenten heeft. Indien de ambitie voor de regio overeind blijft, beveelt de rekenkamercommissie de gemeenteraden aan duidelijke afspraken te maken over de regievoering.

1.3. Dirksland, “Te Rade Gaan” onderzoek naar kostenbeheersing ISGO

De rekenkamercommissie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de kostenbeheersing van het ISGO voor de taken die het voor de gemeente Dirksland uitvoert. Dit betreft wettelijke milieutaken, taken op het gebied van reiniging en afval, een aantal volkshuisvestingstaken, taken op het terrein van volwasseneneducatie, ondersteunende taak op het gebied van verkeersveiligheid, recreatie en toerisme en de gebiedscoördinatie.

De rekenkamercommissie stelt in het rapport ‘Te rade gaan’ vast dat de kosten de afgelopen jaren sterk zijn toegenomen, maar dat deze vooral zijn gestegen doordat nieuwe taken zijn opgepakt. Over de uitvoering van nieuwe taken wordt veelal in de loop van het begrotingsjaar pas besloten. Dit vindt plaats nadat de gemeenteraad de prioriteiten van de gemeente voor dat jaar heeft vastgesteld.

Informatievoorziening over nieuwe taken of de uitbreiding van bestaande taken is weliswaar goed, maar integraal zicht in de financiële ontwikkelingen ontbreekt. Hierdoor komt het belangrijkste sturingsmiddel van de gemeenteraad, de zienswijze procedure, onvoldoende uit de verf. De rekenkamercommissie beveelt het ISGO aan zorg te dragen voor een beter zicht in de financiële ontwikkelingen op het moment dat de gemeenteraad de prioriteiten vaststelt. Door een integraal overzicht van de financiële ontwikkelingen te presenteren kan de raad,

bij voorgenomen begrotingswijzigingen van het ISGO, beter tot een integrale afweging binnen de eigen begroting komen.

1.4. Goedereede, "Buiten Beeld" onderzoek naar het Economisch Beleid

De rekenkamercommissie heeft gekeken naar de functie die de Nota Economisch Beleid Goedereede 2005-2010 '*Ondernemen doen we samen*' vervult. Met deze Nota beoogde het college een totaalbeeld te geven aan de raad over alle activiteiten op het gebied van economisch beleid. Dit totaalbeeld is mede van belang om de communicatie over het economische beleid naar het bedrijfsleven te versterken.

De rekenkamercommissie vindt het een goede ontwikkeling dat het college alle activiteiten op dit gebied bundelt en aan de raad presenteert. Het is in dit licht teleurstellend dat de Nota en de rapportage over de voortgang buiten beeld is geraakt. Nu krijgt de raad berichtgeving over het economisch beleid versnipperd. Hierdoor is het lastig om de voortgang te controleren evenals te bepalen waar het beleid bijsturing behoeft. De rekenkamercommissie beveelt in het rapport Buiten Beeld de gemeente dan ook aan om een nieuwe impuls te geven aan de Nota.

1.5. Middelharnis, "De Eerste Paal" onderzoek naar de grondexploitatieprojecten

De rekenkamercommissie heeft onderzocht hoe de projecten Zuidelijke Randweg en Westplaat zijn verlopen en welke informatie hierover is verstrekt aan de raad. De commissie constateert in het rapport De Eerste Paal dat de informatievoorziening hierover aan de raad ernstig tekort schiet.

Middels de vaststelling van bestemmingsplannen en de daarop gebaseerde aankoop en verkoop van grond kan de gemeente belangrijke invloed uitoefenen op de ruimtelijke ontwikkeling. Naast dat dit forse investeringen vergt van de gemeente, worden er keuzes gemaakt met ingrijpende gevolgen die voor een zeer lange periode vastliggen. Het is dan ook belangrijk dat de besluitvorming hierover zorgvuldig plaatsvindt. Dit kan alleen als de raad goed wordt geïnformeerd over de ruimtelijke indeling en het daarbij behorende kostenplaatje, de grondexploitatieberekening. Daarbij is het van belang dat in de besluitvorming de risico's meegenomen worden die de gemeente loopt ten aanzien van de realisatie van het project. De rekenkamercommissie constateert in haar rapport dat de grondexploitatieberekeningen niet tijdig worden opgesteld en geactualiseerd en dat risico's vooraf onvoldoende worden ingeschat.

De rekenkamercommissie beveelt aan nadere afspraken tussen het college en de raad in een nota grondbeleid vast te leggen. Om prioriteit te geven aan de actualisatie van grondexploitatieberekeningen en om toezeggingen aan de gemeenteraad tijdig na te komen. Ook beveelt de commissie aan op korte termijn per project een risico-analyse uit te voeren.

1.6. Oostflakkee, onderzoek naar de Inhuur Externen

Met dit onderzoek beoogt de rekenkamercommissie na te gaan of de inhuur van externe deskundigheid in de gemeente Oostflakkee doelmatig is. Daarbij zal worden gekeken naar door de gemeenteraad gestelde kaders en geldende procedures ten aanzien van inhuur. Voorts zal worden gekeken naar de invulling, die de gemeente aan haar opdrachtgeverrol geeft en of controle plaatsvindt op de kwaliteit, omvang en tijdigheid van de afgeleverde

producten. Tot slot wordt een beoordeeld of de kosten van inhuur proportioneel zijn door deze te vergelijken met andere gemeenten.

1.7. Behandeling en opvolging RCGO onderzoeken

Met dit onderzoek zal de rekenkamercommissie nagaan of opvolging is gegeven aan de overgenomen aanbevelingen van de tot dusver door de rekenkamercommissie opgestelde en gepubliceerde onderzoeken. Daarnaast wil de rekenkamercommissie nagaan of naar aanleiding van de onderzoeken publieke verantwoording is afgelegd.

2. Overige activiteiten

2.1 Communicatie

De rekenkamercommissie hecht waarde aan transparantie. Daartoe zijn alle documenten met betrekking tot de rekenkamercommissie Goeree-Overflakkee te vinden op de website www.rcgo.nl. Hier wordt informatie over de opzet en uitkomsten van het onderzoek van de rekenkamercommissie geplaatst. Ook zijn er links naar de vier gemeenten en sites met achtergrondinformatie over rekenkamercommissies te vinden.

Na publicatie van een rapport verzorgt de rekenkamercommissie, indien gewenst, steeds een toelichting voor de raadsleden in een raads- of commissievergadering. De onderzoeksrapporten worden daarbij ook steeds aan de eilandelijke pers verstrekt.

Verder worden de onderzoeksrapporten aangeboden aan de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVVR) en de website van de Lokale Rekenkamer.

2.2 Auditcommissie

In de gemeenten Dirksland en Middelharnis heeft een lid van de rekenkamercommissie in 2009 twee keer een vergadering bijgewoond. In de gemeente Oostflakkee heeft een vergadering plaatsgehad en ook deze is door een lid van de commissie bijgewoond. In de gemeente Goedereede wordt de rekenkamercommissie niet betrokken bij de auditcommissie. In de vergaderingen heeft de rekenkamercommissie informatie verstrekt over de voortgang van het in de desbetreffende gemeente lopende onderzoek en over verdere uitvoering van het jaarplan.

2.3 Interne organisatie

De rekenkamercommissie heeft besloten om vaker gebruik te maken van de inhuur van externe onderzoekers om het onderzoeksprogramma binnen de gestelde termijnen te realiseren. Dat uit zich ook in de besteding van het beschikbare budget (zie paragraaf 3). Het onderzoek naar het Economisch Beleid is uitgevoerd door de heer drs. J.A. Kuijsters onder begeleiding van de rekenkamercommissie. Mevr. mr. drs. D.H. Ruijs-Verhoeff heeft gedurende het zwangerschapsverlof van mevr. drs. C.J. Vree RA haar taken waargenomen en het onderzoek naar Grondexploitatie uitgevoerd onder begeleiding van de overige leden van de rekenkamercommissie. Het onderzoeksbureau IRS voert, na een offerteprocedure onder 3 bureaus, het onderzoek in Oostflakkee uit onder begeleiding van de rekenkamercommissie. Daarnaast heeft de heer B. Bakhuizen de rekenkamercommissie ondersteund bij de uitgevoerde onderzoeken en de voorkomende administratieve werkzaamheden.

2.4 Kennisuitwisseling

Ook dit jaar heeft de rekenkamercommissie kennis en ervaring uitgewisseld met andere rekenkamercommissies en rekenkamers waaronder de rekenkamercommissie Woensdrecht, de rekenkamer Capelle aan den IJssel en de rekenkamer Rotterdam. Tevens is een symposium van de rekenkamercommissie Zwijndrecht bijgewoond op 30 september 2009.

3. Financiën

Tabel 3-A: Overzicht Baten en Lasten 2009

	Rekening 2009
Budget Dirksland (17,43%)	€17.633
Budget Goedereede (24,00%)	€24.278
Budget Middelharnis (37,51%)	€37.946
Budget Oostflakkee (21,07%)	€21.313
Totaal baten	€101.170
Vergoeding leden rekenkamercommissie	€43.401
Kosten drukwerk & kantoorartikelen	€1.741
Inhuur externen onderzoekers	€37.317
Totaal lasten	€82.459
Saldo	€18.711

De budgetten zijn door de gemeente ter beschikking gesteld. Het bedrag per inwoner is conform de samenwerkingsovereenkomst in 2009 verhoogd met 2,75%¹. Hiermee komt het budget op € 2,11 per inwoner.² Bij de berekening van het budget is tevens rekening gehouden met het aantal inwoners per 1 januari 2009.³ Op grond van artikel 6 van de verordening op de rekenkamercommissie Goeree-Overflakkee is ook de vergoeding van de leden van de rekenkamercommissie geïndexeerd. De indexering is gebaseerd op tabel IV Vergoeding commissieleden van het rechtspositiebesluit raad- en commissieleden. Dit bedrag is per 1 januari 2009 vastgesteld op € 65,91. Dit is afgerond op € 65,- per uur.

De commissie dient de budgetten zodanig te besteden dat het per gemeente ter beschikking gestelde budget voor onderzoek aan de vier afzonderlijke gemeenten is besteed, gerekend over een periode van vier jaar. De verdeling van de besteding van de budgetten is als volgt:

Tabel 3-B: Resterend saldo 2009 per gemeente

	Dirksland	Goedereede	Middelharnis	Oostflakkee	Totaal
Saldo 2008	€ 4.279	€ 23.772	€ 50.349	€ 19.491	€ 97.891
Budget 2009	€ 17.633	€ 24.278	€ 37.946	€ 21.313	€ 101.170
Te besteden	€ 21.912	€ 48.050	€ 88.295	€ 40.804	€ 199.061
Besteding	€ 18.061	€ 26.371	€ 22.794	€ 15.233	€ 82.459
Saldo 2009	€ 3.851	€ 21.679	€ 65.501	€ 25.571	€ 116.602

De commissie rekent op basis van een verdeelsleutel de algemene kosten van de commissie (zoals organisatie van de commissie, opstellen jaarplan, jaarverslag, bijwonen van bijeenkomsten, drukwerk, et cetera) toe aan de gemeenten. Deze verdeelsleutel is gelijk aan

¹ Bron: Meicirculaire gemeentefonds 2008 pagina 45

² €2,058 x 1,0275 = € 2,114

³ Dirksland: 8.357
Goedereede: 11.506
Middelharnis: 17.984
Oostflakkee: 10.101

het percentage van het ingebrachte budget. Daarnaast worden uren specifiek aan de gemeenten toegerekend die verband houden met de onderwerpselectie, het onderzoek en bijvoorbeeld de auditcommissie.

De ter beschikking gestelde budgetten over de jaren 2006 tot en met 2009 worden door de rekenkamercommissie niet in hetzelfde kalenderjaar volledig benut. De oorzaak is gelegen in de doorlooptijd die voor de uitvoering van de onderzoeken nodig is, waardoor werkzaamheden in twee kalenderjaren plaatsvinden.

Op grond van artikel 4 van de samenwerkingsovereenkomst blijven de budgetten ter beschikking van de rekenkamercommissie. Het saldo, dat per 31 december 2009 nog beschikbaar was, zal worden aangewend voor (de afronding van) de onderzoeken “De Eerste Paal”, onderzoek naar de grondexploitatieprojecten Middelharnis, Onderzoek externe inhuur Oostflakkee, alsook het eilandbrede onderzoek naar de behandeling en opvolging van RCGO onderzoeken. In tabel 3-c is de besteding van de rekenkamercommissie over de onderzoeksperiode 2006-2010 opgenomen. Voor de kosten van 2010, voor zover nog niet bekend, is een schatting opgenomen. Dit betreft de afronding van de onderzoeken voor Middelharnis, Oostflakkee en het gemeenschappelijke onderzoek naar de opvolging van aanbevelingen.

Tabel 3-C: Bestedingen onderzoeksperiode 2006-2010

	Dirksland	Goedereede	Middelharnis	Oostflakkee	Goeree-Overflakkee
2006					
Budget	€16.634	€23.264	€35.800	€20.466	€96.164
Besteding	€23.513	€12.185	€6.441	€2.379	€44.518
<i>Saldo</i>	€(6.879)	€11.079	€29.359	€18.087	€51.646
2007					
Budget	€16.792	€23.502	€35.904	€20.491	€96.689
Besteding	€5.555	€21.237	€29.220	€13.291	€69.303
<i>Saldo</i>	€11.237	€2.265	€6.684	€7.200	€27.386
2008					
Budget	€17.110	€23.865	€36.392	€20.946	€98.313
Besteding	€17.091	€13.297	€21.874	€26.620	€78.882
<i>Saldo</i>	€19	€10.568	€14.518	€(5.674)	€19.431
2009					
Budget	€17.633	€24.278	€37.946	€21.313	€101.170
Besteding	€18.061	€26.371	€22.794	€15.233	€82.459
<i>Saldo</i>	€(428)	€(2.093)	€15.152	€6.080	€18.711
2010					
Besteding t/m april	€2.920	€3.968	€8.330	€12.319	€27.537
Raming afronding onderzoeken	€485	€655	€1.030	€2.855	€5.025
<i>Saldo</i>	€(3.405)	€(4.623)	€(9.360)	€(15.174)	€(32.562)
Resterend Budget na 1e termijn	€544	€17.196	€56.353	€10.519	€84.612

Als de bestedingen in de jaren 2006 tot en met 2009 opgeteld worden en daarbij de kosten van 2010 voor afronding van de onderzoeken 2006-2010 worden gevoegd, blijkt dat de budgetten per gemeenten relatief evenwichtig zijn aangesproken. Er resteert een positief saldo van €84.613. Met dat bedrag is de rekenkamercommissie binnen de gestelde

financiële kaders gebleven. Gelet op de wijze van verrekenen door gemeenten is dit bedrag over meerdere begrotingsjaren vrij gevallen. Voor de volgende onderzoeksperiode wordt met de toegekende gelden vanaf 2010 een nieuwe start gemaakt. Vanzelfsprekend zullen wij ook dan weer binnen de vastgestelde financiële kaders blijven.